

Overlevende Schipholbrand:

“Wat heb ik gedaan om zo straf te krijgen?”

Foto: Jan Kees Helms

Ik was één van de mensen die in unit K in Schiphol Oost zaten tijdens de brand waarbij elf mensen zijn omgekomen. Mijn celgenoot en vriend, een man uit de Oekraïne, heeft het niet overleefd.

We zijn geboeid van Schiphol naar Kamp Zeist gebracht. Ik werd naakt in een isolatiecel gestopt. De eerste dag kwamen ze met medicijnen. Dan zou ik niet op de deur bonzen. Ik wilde geen medicijnen. De tweede dag heb ik ze toch genomen. Dan zou ik slapen, zeiden ze.

Wat ik niet kan vergeten zijn de mishandelingen in de cel. Ik ben herhaaldelijk in elkaar geslagen. Elke dag vroeg ik de gevangenvaarders wat ik gedaan had om zo straf te krijgen en hun antwoord was slaan.

Ik kan niet tegen gesloten ruimtes. Ik vroeg het deurluikje open te laten, zodat ik door het raampje kon kijken. De deur

ging open en ik werd in elkaar geslagen. Alsof het persoonlijk was, zoals op straat, zo erg geslagen. Niet normaal. Toch niet in Nederland? Ik zag mijn bloed wegvloeien. Ik heb klachten ingediend. De directeur kwam en ontkende dat ik geslagen was. Ik zei: “Kijk op de camera-beelden, er hangt een camera in de cel”. Ik werd gek daar. Ik had hulp nodig, zei ik tegen de directeur, geen isolatie en slaan. De shock van de brand was al erg genoeg, maar hierdoor werden mijn problemen juist groter.

De eerste week bleef ik in de isolatiecel. Toen brachten ze me naar boven, naar een tweepersoonscel, maar daar zat ik alleen. Geen medicijnen meer. Na één dag vroeg ik erom. Ik had ze nodig. Ze zijn verslavend. Ik kon beneden vrouwen en kinderen zien op een luchtplaats (hij zat in gebouw 52, de vrouwen en kinderen heeft hij bij het inmiddels gesloten gebouw 50 gezien, beide gebouwen bevinden zich binnen de muur, red.).

Ik ben nog een keer, twee weken, in de isolatiecel geweest. En in verschillende cellen, steeds ergens anders. Na twee maanden brachten ze me naar een andere gevangenis. Daar werd ik na twee dagen vrijgelaten.

Zo hoor je toch niet iemand die uit een brandende cel is gehaald te behandelen? Hierdoor ben ik nog steeds in heel slechte geestelijke conditie; ik droom elke dag van die gevangenvaarders.

Al mijn klachten zijn afgewezen. (Betrokkene is nog bang en wenst anoniem te blijven.)

Komit  Sluit Kamp Zeist zoekt actieve leden

Komit  Sluit Kamp Zeist (KSKZ) heeft enkele manifestaties georganiseerd rond Kamp Zeist en een brochure over de achtergronden uitgebracht. Omdat de doelstelling van het Komit  nog niet bereikt is, willen we graag doorgaan. Hiervoor zijn we op zoek naar actieve leden om het Komit  te versterken. Vind je ook dat Kamp Zeist en alle andere detentiecentra gesloten moeten worden, dat de uitzettingen moeten stoppen en dat iedereen een verblijfsvergunning moet krijgen? En wil je hier op regelmatige basis voor inzetten? Meld je dan aan en we nemen contact op. In de hoop op een fijne samenwerking en geslaagde acties.

Komit  Sluit Kamp Zeist
website: <http://www.sluitkampzeist.nl/>
email: sluitkampzeist@puscii.nl

Oproep AAGU

Deze krant, De HANDDRUK, is op initiatief van AAGU (Anarchistische Anti-deportatie Groep Utrecht), tot stand gekomen. De krant heeft als doel het informeren van burgers in de regio Utrecht over de werkelijke situatie rond het detentiecentrum Kamp Zeist. AAGU staat voor en streeft naar een wereld zonder grenzen waarin welvaart en zeggenschap gelijklijk over alle mensen verdeeld zijn. De forten (muren en bewaakte grens) die we gebouwd hebben om onze welvaart en onze zogeheten democratie te beschermen, moeten daarom zo snel mogelijk worden afgebroken. In een land omgeven door hoge hekken heerst de angst en kan geen werkelijke vrijheid bestaan. Mensen vluchten niet vrijwillig, mensen vluchten voor honger, armoede, onderdrukking, oorlog, geweld en sinds enige jaren ook vanwege de klimatologische omstandigheden. Naast het informeren van de publieke opinie (door middel van deze krant en diverse informatieavonden in de maand april 2008 in Zeist, Soesterberg, Amersfoort en Utrecht) wil AAGU op directe wijze de misstanden in Kamp Zeist laten zien en vooral tegenhouden. Voor meer informatie kunnen mensen terecht bij www.aagu.nl of stuur een e-mail naar info@aagu.nl of een briefje naar AAGU, postbus 1338, 3500 BH te Utrecht.

STIL

STIL is een solidariteitsorganisatie voor vluchtelingen en migranten zonder verblijfsvergunning. We steunen uitgeprocedeerde vluchtelingen, mensen in een tweede asielprocedure of een medische of humanitaire procedure. Al deze mensen hebben geen recht op wit werk, bijstand en verzekeringen.

STIL /Stichting Lauw-Recht,
Lauwrecht 55, 3515 GN Utrecht.

U kunt ons mailen op info@stil-utrecht.nl
We houden telefonisch spreekuur op woensdagochtend van 9:00-11:00 uur, op nummer: 030- 2715 483.

Heb je tijd? Ben je een beetje slim, creatief, kritisch en zelfstandig? Weet je iets van vreemdelingenbeleid en -recht? Word je ook strontziek van het vluchtelingen- en illegalenbeleid van Nederland en Europa? Kom dan naar het Steunpunt of stuur ons een mailtje.

Vormgeving Caroline Buiskool -
BeeldBuis Grafische Vormgeving Utrecht.

Deze eenmalige uitgave werd mogelijk gemaakt door verschillende organisaties en fondsen, waaronder: XminY, Zwart Zaad, Kollektief Rampenplan en de Vrije Bond.

Lokale politici tussen vergissen en misleiden

Het Openbaar Ministerie is van plan om de voormalige rechtszaal in het detentiecentrum Kamp Zeist als extra beveiligde zittingszaal te gaan gebruiken. Deze zaal, die zich midden op het ommuurde terrein bevindt, zal alleen worden gebruikt bij bijzondere strafzaken met bijvoorbeeld grote groepen verdachten of als het OM verwacht dat er extreem gevaarlijke verdachten zullen verschijnen. Op 25 september is over dit plan door de gemeenten Zeist en Soest een informatiebijeenkomst voor omwonenden en andere belangstellenden gehouden.

De burgemeester van Zeist noemt de avond later een levendige en goede bijeenkomst. De avond werd bezocht door een groot aantal bewoners van voornamelijk het dorp Soesterberg, wat dat betreft was het misschien voor de burgervader van Zeist levendig en goed. Maar wat de beste man vergeet te melden, waren de protesten en vele kritische vragen die vanuit de zaal afgevuurd werden op de burgemeesters, politie, gevangenisdirecteur en het OM. Zoals reeds gemeld, was het een informatieavond, geen inspraakavond. Een bewoner merkte dan ook op dat het besluit al genomen was; dat verbaasde hem overigens niets want dat was ook zo gegaan met het in gebruik nemen van de vreemdelingengevangenis enkele jaren geleden.

Wat vooral opviel, was dat veel vragen werden gesteld vanuit het idee dat er in Kamp Zeist mensen zitten opgesloten met een drugsachtergrond. Het aandachtig luisterende publiek werd niet verteld dat er in Kamp Zeist helemaal geen bolletjesslikkers meer opgesloten zitten, maar mensen die vanwege oorlog, honger, onderdrukking of armoede naar het westen zijn gevlucht. Dat er in Kamp Zeist tot het voorjaar van 2007 hele gezinnen werden opgesloten, puur vanwege het feit dat zij niet over de juiste papieren beschikten.

Was er sprake van een misverstand tijdens deze bijeenkomst? Tenslotte ging de avond over de extra beveiligde rechtszaal en niet over het vreemdelingendetentiecentrum Kamp Zeist. Toch komt het de beide gemeentebesturen natuurlijk goed uit dat de bewoners niet zo goed weten wie er achter de vijf meter hoge betonnen muren vastgehouden worden. Het komt hun goed uit dat niet echt bekend is onder welke omstandigheden deze mensen worden vastgehouden. Het lijkt wel of het hun ook goed uitkomt dat mensen bang zijn voor de bezoekers die richting de Richelieweg lopen. Het had een grap kunnen zijn, toen de politiewoordvoerder het gehoor met een serieuze blik voorhield dat het met het in gebruik nemen van de rechtszaal eigenlijk veel veiliger zou worden in Soesterberg. Tenslotte zou Kamp Zeist zwaarder bewaakt worden!

Ron Vrij

De HANDDRUK

E nmalige uitgave op initiatief van AAGU voorjaar 2008

Nieuwe vluchtelingengevangenis in Zeist en Soest

Op de grens van de gemeenten Zeist en Soest, tegen Soesterberg aan, ligt het Detentiecentrum Zeist, beter bekend als Kamp Zeist. In deze gevangenis zitten sinds enige jaren vluchtelingen opgesloten die niet over de vereiste papieren beschikken. Daaronder bevinden zich ook kinderen. Door middel van deze krant willen wij u graag informeren over Kamp Zeist, de omstandigheden waaronder mensen vastzitten en de actuele plannen om het huidige tijdelijke centrum te vervangen door een nieuwe permanente gevangenis.

Foto: Jan Kees Helms

Kamp Zeist

De meeste vluchtelingen die in Kamp Zeist vastzitten zijn aangehouden voor kleine overtredingen zoals lopen door rood licht of fietsen zonder licht. Zaken waar normaal gesproken een boete van een paar tientjes voor wordt uitgeschreven. Omdat zij niet de juiste papieren konden tonen, zijn deze mensen echter in vreemdelingenbewaring gezet. Dit betekent dat zij voor een onbeperkte periode vastgehouden kunnen worden. Deze periode loopt soms op tot anderhalf jaar. Officieel moet geprobeerd worden deze mensen uit te zetten naar hun land van herkomst. Vaak lukt dit echter niet, waardoor mensen uiteindelijk weer op straat gezet worden. Daar wacht hen een moeilijk leven in de illegaliteit.

Vluchtredenen

Als het wel lukt iemand uit te zetten, kan deze persoon meestal niet op een betere toekomst rekenen. In veel landen van herkomst is sprake van oorlog, vervolging, onderdrukking, honger of extreme armoede. Precies de redenen waarom mensen deze landen ontvlucht zijn. Vaak wordt

vergeten dat het westerse internationale en economische beleid, waarmee wij onze enorme welvaart proberen te behouden, mede oorzaak is voor het bestaan van deze omstandigheden. Met dat in het achterhoofd, is niet verwonderlijk dat mensen vluchten naar landen waar ze relatief meer vrijheid en betere bestaansmogelijkheden hebben.

Omstandigheden

Het Ministerie van Justitie probeert zo weinig mogelijk naar buiten te laten komen over de omstandigheden waaronder mensen in Kamp Zeist opgesloten zitten. Uit de verhalen van ex-gevangenen blijkt echter dat deze omstandigheden ronduit slecht zijn, veel slechter ook dan in 'gewone' gevangenis. Zo is er nauwelijks toegang tot medische en juridische hulp. Het slechtopleide bewakingspersoneel treedt vaak agressief op. Voor het minste of geringste worden mensen in een isoleer cel gezet. Er zitten in Kamp Zeist ook kinderen opgesloten. Voor hen is de opsluiting een extra

traumatische ervaring. Het ontbreekt aan goede begeleiding en er is bijvoorbeeld vrijwel geen mogelijkheid tot het volgen van onderwijs.

Nieuwbouw

Er zijn veegevoerde plannen om het huidige tijdelijke detentiecentrum af te breken en een nieuwe permanente gevangenis op dezelfde plek te bouwen. Zowel de gemeenten Zeist en Soest als de provincie Utrecht hebben inmiddels toestemming gegeven om het bestemmingsplan hiervoor te wijzigen. In december 2007 werd de mogelijkheid tot nieuwbouw definitief. Dit betekent dat de inwoners van de gemeenten Soest en Zeist binnenkort in 'hun achtertuin' te maken gaan krijgen met een nieuwe gevangenis. Een gevangenis waar meer dan duizend mensen onder slechte omstandigheden opgesloten kunnen worden, alleen omdat zij volgens de overheid niet over de juiste papieren beschikken.

Mark Akkerman (AAGU)

Stel u woont in Zeist...

U mag vrij over de gehele wereld reizen. Voor weinig geld koopt u eten en kleren uit alle delen van de wereld, ook daar waar men in grote armoede leeft. Hun armoede maakt uw welvaart mogelijk. Wie die armoede wil ontvluchten en aan de poorten van Fort Europa klopt, bergt men mede in uw naam op in gevangenis met metershooop prikkeldraad. Liefst daar waar niemand deze mensen ziet. Liefst in afgelegen bossen, op plekken waar niemand komt. In Zeist bijvoorbeeld, in uw achtertuin dus, zitten mensen

opgesloten. Niet omdat ze iets misdaan hebben, niet omdat ze crimineel zijn, maar omdat ze een beter bestaan zoeken. Met deze krant willen we een gezicht geven aan de mensen die in de Zeister en Soester bossen zijn opgesloten. Het zijn mensen zoals u en ik, mensen die samen met hun gezin op zoek zijn naar een plaats om in alle rust te wonen. Laat uw gemeentebestuurders weten dat dit geen reden mag zijn om mensen op te sluiten. Niet in Zeist, niet in Soest, niet in Nederland, nergens!

Stel u woont in Irak ... (zie pagina 2)

Mijn naam is David

Ik was zes maanden in Kamp Zeist. De mannen zitten daar elke dag minstens twintig uur in tweepersoons cellen opgesloten. Ze mogen er alleen uit om te luchten, één uur per dag, en er is drie keer drie kwartier 'recreatie'. Dan kan je op de afdeling rondlopen en een spelletje doen - al heeft bijna niemand daar zin in omdat iedereen met zijn eigen situatie bezig is. Je denkt de hele dag: 'Wanneer kom ik vrij, wat zal er met mij gebeuren?' Hoe kunnen we accepteren dat we onschuldig voor onbepaalde tijd in de gevangenis zitten, slechter worden behandeld dan criminelen, constant onder druk worden gezet om terug te keren naar ons land? We staan onder doorlopende stress. We krijgen 7,50 euro per week zakgeld. Een telefoonkaart kost 5 euro. Dan blijft er weinig over om te besteden. We kunnen tien minuten per dag bellen; er staat altijd een rij, dus een gedeelte van de recreatietijd gaat op aan wachten.

We worden bewaakt door mensen van Group 4 Securicor, een particulier beveiligingsbedrijf. Op de afdeling hebben zij het voor het zeggen. Zij kunnen de regels uitleggen zoals zij willen. Dat betekent dat er veel gestraft wordt. Een voorbeeld: je wilt niet samen met iemand in één cel omdat je elkaars taal

Foto: Jan Kees Helms

niet spreekt. Als je protesteert, doe je dus niet wat de bewaker wil en krijg je 'rapport'. Meestal word je dan naar een isolatiecel gebracht. Het Interne Bijstand Team is altijd aanwezig om in speciale kleren, gewapend met stokken en schilden, mensen met geweld de 'iso' in te slepen. De minimumstraf is drie dagen, maar een maand kan ook. Straffen kunnen herhaald worden, overplaatsing naar een ander centrum is mogelijk en er is altijd de dreiging om naar de zwaarbevaakte gevangenis in Vught te worden overgebracht.

Veel bewakers gaan neerbuigend met gevangenen om en zeggen de hele dag alleen: "Mag niet" en "Kan niet". Het hele systeem is bedoeld om mensen geestelijk te breken.

Na maanden vreemdelingenbewaring blijft een trauma over. Het is heel moeilijk om te vertellen wat je hebt meegemaakt. Er zijn geen woorden, geen beelden om je ervaringen in uit te drukken. Wat je daar hebt meegemaakt hoort niet bij het leven.

In die zes maanden die ik in Kamp Zeist was, zijn maar vijf mensen van mijn afdeling (bevat 24 tweepersoonscellen) uitgezet. Alle anderen zitten er nog, zijn overgeplaatst naar een ander detentiecentrum of zijn vrijgelaten.

Uit de universele verklaring van de rechten van de mens:

Artikel 9: "Niemand zal onderworpen worden aan willekeurige arrestatie, detentie of verbanning."

Artikel 3: "Eenieder heeft recht op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon."

Luchtplaats Kamp Zeist

Worden nooit meer geworpen
Worden nooit meer opgevangen,
de ballen tussen de hekken,
verstrikt in NATO draad

Maar geen zorgen
Er komen nieuwe

net als dat er nieuwe
gevangenen komen

die op de luchtplaats
ballen werpen, en

net als die ballen
raken ook zij verstrikt
na te zijn weggegooid
en niet meer opgevangen

Maar geen zorgen
Er komen nieuwe

Joke Kaviaar, nov. '07

Stel u woont in Irak...

Stel u woont in een Irakees grensdorp en uw woning wordt elke dag bestookt door Turkse troepen. Na lang aarzelen neemt u het besluit naar Europa te vluchten. Dit is natuurlijk niet eenvoudig, maar via een ingewikkelde vluchtroute belandt u op Schiphol. In een aanmeldcentrum wordt u door de politie geregistreerd en worden vingerafdrukken genomen. U en uw kinderen ouder dan vijftien worden verhoord in het Nederlands. U wacht de beslissing over uw asielaanvraag af in een gevangenis als Kamp Zeist. Hier verblijft u gemiddeld honderd dagen. U heeft de keus uw minderjarige kinderen in gevangenschap bij u te houden of ze af te staan aan een pleeggezin.

In Kamp Zeist wordt u samen met vijf andere gevangenen in een cel opgesloten. Een uur per dag wordt u 'gelucht'. Medische en juridische ondersteuning is er niet of nauwelijks. Als u te vaak tegen het raam hangt of op de grond zit, loopt u het risico in de isoleercel te belanden. Mensen om u heen ziet u psychisch instorten. Toch houdt u vol. Na lang wachten valt de beslissing: u wordt uitgezet. Noord-Irak is veilig genoeg, vindt de Nederlandse regering.

Is Nederland een democratisch land?

Het begon met een paar dagen detentie op het politiebureau in een cel zonder ramen, met een bed en een toilet zonder water; het stonk naar een riool. Om frisse lucht te ademen, mochten we een uur per dag luchten.

Later mocht ik niet vrij en werd ik naar Kamp Zeist gebracht in afwachting van uitzetting. Onderweg in de bus van justitie zag ik het normale leven buiten: mensen lopen, fietsen, het menselijke geluid, de lucht en de zon. Binnen drie kwartier kwam de bus in de buurt van Kamp Zeist: dat was helemaal anders: geen bebouwing, geen verkeer; alleen maar bos, bomen en een weg die eindigt met een grote deur. Het leek op een grote militaire kazerne of op

de controleposten van de douane bij de grenzen, zoals in films. Dit is het "Guantanamo" van Nederland en het eerste binnen de EU waar ik lange maanden moest verblijven zonder reden. Alleen omdat ik geen verblijfsvergunning heb. Dit is een verborgen kerkhof. Mensen sterven hier langzaam.

Binnen moest ik logeren in een cel met drie andere personen: een fuik van vijf meter lang en vier meter breed. Zestien uur per dag in een gesloten cel; een uur per dag luchten zonder activiteit. Alleen drie kwartier zonder activiteit. Alleen drie kwartier per week om te sporten en soms veertig minuten per week om te voetballen. Het eten is vies en ongezond.

De hele dag is er niks te doen, alleen tv kijken of slapen. De meeste

mensen worden gestoord hiervan. Ik herinner me dramatische gebeurtenissen: een jongen uit India. Hij was normaal in de eerste vier maanden. Later liep hij gestoord rond; ik denk dat dat kwam doordat hij een lange tijd in de gevangenis zat, bijna acht maanden. Hij kende nauwelijks medegevangenen. Daardoor zat hij bij het luchten alleen in een hoekje en praatte tegen zichzelf.

Een ander voorbeeld. In elke afdeling staat een kleine woonkamer, waar mensen een beetje ruimte kunnen vinden om rustig te zitten en ook tv te kijken. Een keer zag ik een medegevangene, die daar alleen zat met huilende ogen. Later begreep ik dat hij geen contact had met de buitenwereld: familie en vrienden.

Waarom moet de Nederlandse overheid mensen zonder verblijfs-

vergunning, die ze "illegalen" noemen, soms meer dan negen maanden opsluiten in een cel en worden ze onmenselijk behandeld? Het is de grootste straf ter wereld. Het geheim is dat Nederland hier goed aan verdient, want Nederland krijgt subsidie van internationale organisaties die bedoeld zijn voor vluchtelingen. Bovendien vereist een gevangenis met twaalfhonderd gevangenen honderd bewakers en levert hij extra werk op voor bedrijven die eten of de was van lakens en dekens verzorgen. Dit levert weer belastinginkomsten op.

Mensen moeten weten dat Nederland betrokken is bij onmenselijke behandeling van vluchtelingen, niet fysiek, maar juist psychisch en moreel.

De heer Fallafal

Ik ben Fatima

Ik heb veertien en een halve maand in vreemdelingendetentie gezeten. Ik ben geboren in Marokko en heb in Nederland op school gezeten. Ik wil graag bij mijn moeder in Rotterdam wonen. Ik ben in Marokko mishandeld, de rechter heeft daar foto's van gezien.

Waarom moest ik zo lang in de gevangenis blijven? Ik heb niets gedaan, ik heb alleen geen verblijfsvergunning. De vrouwen in Kamp Zeist zaten eerst in gebouw vijftig, in zespersoonscellen. In december verhuisden we plotseling naar gebouw vier: het oude gebouw bleek achteraf heel erg brandonveilig te zijn geweest! Nu zitten de vrouwen in kleine tweepersoonscellen, er kan geen raam open, 's nachts gaat de kachel vanzelf aan.

De regels in Kamp Zeist zijn streng. Het lijkt net Iran: je moet een bh aan, als je truitje te kort is krijg je rapport (waarschuwing). Als je geen andere kleding aandoet, krijg je straf: drie of vier dagen alleen in je cel. Je mag niet op de gang, je moet in je eentje luchten. Ik heb een paar keer in mezelf gesneden, ze brachten me naar de isoleercel.

Wat ik echt nodig had, is dat iemand met me praatte, maar het enige wat ze deden was me naar de isoleercel sturen. In de isoleercel heb je niks te doen, geen boeken, geen tijdschriften. Er ligt alleen een matras op de grond. Ik heb meer dan twintig klachten ingediend bij de Commissie van Toezicht, maar die heeft er niets mee gedaan.

Als je ziek bent, nemen ze je niet serieus. Ik heb in de gevangenis zulke zware slaappillen en kalmerende middelen gekregen dat ik eerst moest afkicken toen ik vrij kwam.

Er zijn maar twee telefoons voor 48 vrouwen, dat is dus altijd ruzie. Sommige bewakers zijn lief, sommige racisten. Die zeggen botweg: "Jij hebt geen papieren, jij moet terug". Niemand luistert naar illegalen, ze denken dat wij geen mensen zijn. Je zit in de gevangenis, je weet niet wanneer je vrijkomt. Je moet de hele tijd doen wat de bewakers zeggen. Mensen zijn al in één gevangenis, ze hoeven ook nog niet in een tweede.

De Medische zorg

De medische zorg in detentiecentra voor vluchtelingen laat zeer te wensen over. Hulpvragen van de mensen die gevangen zitten worden vaak niet serieus genomen. Er wordt van uitgegaan dat zij zich aanstellen. De voorgeschreven medicatie bestaat vooral uit paracetamol en uit zout, opgelost in water.

Psychiatrische hulp bestaat uit het voorschrijven van zware kalmerende medicijnen, teneinde mensen rustig te houden. Overmedicatie wordt veel toegepast, waardoor gevangenen in zichzelf gekeerd raken en als levende doden op de afdeling rondlopen.

Deze praktijk kost levens. In februari van dit jaar overleed een man in de bajesboot in Rotterdam. Voor zijn klachten, wat later hartklachten

Foto: Jan Kees Helms

bleken te zijn, kreeg hij hoestsiroop. Verder onderzoek en medische zorg werden niet geboden. De man is in zijn cel overleden. Pas twee uur na zijn dood ging de cel open.

Recht? Recht? Recht? Recht? recht?

Opsluiten van mensen die niks gedaan hebben, mag dat zomaar?

Moreel deugt zoets voor het gevoel van velen niet. Maar valt er ook juridisch iets te zeggen over het massaal, bij duizenden tegelijk opsluiten van mensen waarmee niks anders mis is dan dat zij zonder papieren zijn, en over mogelijke acties daartegen? Er zijn, ook juridisch, grote bedenkingen tegen het opsluiten van deze mensen. Het grootste bezwaar is dan wel dat een dergelijke opsluiting natuurlijk eigenlijk, voor ieders gevoel, het karakter heeft van een straf. En het is nu eenmaal in een rechts-

staat een fundamenteel principe dat zonder schuld niet gestraft kan worden. Het officiële verweer hiertegen luidt dan: ja, maar het gaat hier niet om een straf, maar om een ordemaatregel.

Afgezien van het feit dat ook bij een dergelijke omschrijving het opsluiten natuurlijk als een straf gevoeld blijft worden, is er ook nog het probleem dat het regime waarin duizenden mensen in detentiecentra als Kamp Zeist zitten, in de praktijk veel zwaarder is dan dat wat geldt voor gewone misdadigers. Het ergste is wellicht de vrijwel totale afwezigheid van elke dagbesteding. In gewone gevangenis wordt tenminste nog gezorgd voor arbeidsmogelijkheden en recreatie. In gevangenis als Kamp Zeist zijn er geen werkzalen en zijn de recreatiemogelijkheden miniem. Mensen zijn daar vaak maandenlang gedoemd tot letterlijk nietsdoen.

Een ander groot juridisch bezwaar is dat wat 'vreemdelingenbewaring' wordt genoemd veel te makkelijk wordt opgelegd. De Vreemdelingenwet verplicht er niet toe om 'illegale' mensen op te sluiten, maar maakt dit alleen mogelijk. Dat wil zeggen dat als er ook andere middelen zijn om tot een bepaald resultaat te komen, het niet vanzelfsprekend is om hier meteen maar naar het zwaarste middel te grijpen, in dit geval dus vaak maandenlange opsluiting. Andere mogelijkheden zouden kunnen zijn:

een meldingsplicht of andere vormen van administratieve controle. Zolang dit soort alternatieven niet gebruikt worden, kan worden gesteld dat het opsluiten van 'illegale' mensen oneigenlijk, en in feite juridisch ontoelaatbaar is.

Opsluiting van 'illegale' mensen is bedoeld als eerste stap naar hun verwijdering uit Nederland. Maar vaak betreft het hier ook mensen die niet-verwijderbaar zijn. Die komen dan uiteindelijk weer op straat terecht. Met deze mensen op te sluiten, komt niemand ook maar een steek verder. Ook gaat het geregeld om mensen die een asielaanvraag hebben ingediend, die is afgewezen. Het opsluiten van deze mensen is dan bedoeld als een eerste stap op weg naar hun uitzetting. Maar hier is sprake van schending van mensenrechten. Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens heeft bepaald dat mensen die te vrezzen hebben voor vervolging in hun land van herkomst, in Nederland onvoldoende kans hebben op een eerlijke en onpartijdige beoordeling. Zodat zij de kans lopen om te worden teruggestuurd naar een land waar ze vervolgd te vrezzen hebben. En dat is in strijd met de mensenrechten. Om al deze redenen is verzet tegen deze opsluitingspraktijken niet alleen een recht, Maar kun je jezelf de vraag stellen of het geen plicht is.

N.M.P. Steijnen, advocaat

Steeds meer mensen langer en vaker in meer en meer cellen

Tot 1982 waren er 45 cellen waarin 500 personen per jaar gemiddeld een maand opgesloten werden. Nu zijn er 3100 cellen waar 15.000 tot 20.000 mensen per jaar gemiddeld tweeënhalve maand opgesloten zitten. Dat betekent dat de vreemdelingendetentie in de afgelopen 25 jaar vervijftigenvoudigd is. Uit: Het regiem van de vreemdelingenbewaring, de balans na 25

jaar, door Prof. Dr. Anton van Kalmthout, hoogleraar strafrecht en vreemdelingenrecht van de universiteit van Tilburg in Justitiële Verkenningen, jaargang 33, nr. 4, 2007.

Hieronder citeren wij uit het rapport 'Kinderen in vreemdelingendetentie' door Gerianne Smits-Baauw (www.defenceforchildren.nl):

"En wat zij "buiten" noemde, het was een soort apenkooi, het was een grote kooi, iets groter als deze kamer." (Farhad nu 14 jaar oud/13 jaar toen hij vast zat)

"Er werd altijd tegen dat hek gevoetbald, maar de bewaker vond het dit keer te hard en de jongen moest voor 17 uur in de isolatiecel."

Fragmenten uit het rapport '48 Vreemdelingen' van Mieke Kox

"Er wordt in deze gevangenis niet geslagen, daarin verschilt hij van een Afrikaanse gevangenis. Maar in feite is het regime een verfijndere vorm van marteling, die het fysieke slaan te boven gaat."

"Toen ik naar het ziekenhuis ging, kreeg ik een stok in mijn broek."